

tega še 3 pisma (od dr. Fr. Rački-ja, Kostrenčica, tajnika „Matice hrvatske“, in dr. Fona).

Še le proti večeru se je odpeljala družba preko Gamelj, kjer je bilo vse polno zastav, so možnarji pokali in ljudstvo pozdravljalo ter še celó konjiki prihajali naproti, — do Ježice, kjer je bil pripravljen ob gostilnici pri Alešu zopet slovesen sprejem s slavoloki, maji, zastavami, možnarji, ogovori in pozdravi, venci itd., pa je „Jupiter pluvius“ s svojo jezo vse zamočil tako, da je bil prestanek tukaj le kratek. Potem se je odpeljalo vse v Ljubljano nazaj — premočeno sicer, a vendar močno prešinjeno po vsem tem, kar je ta dan prijetnega in veličastnega doživelo.

Velika hvala za to, da se je vsa svečanost vršila tako lepo, gre še posebno vodiškemu župniku gosp. T. Kajdižu in gosp. kaplanu, gosp. župniku šmartenskemu Namretu in drugi častiti duhovščini tega kraja, ki je z besedo in dejanjem v to po vseh svojih močéh pripomogla.

Svečanost Stanku Vrazu v spomin.

Slavnemu pesniku Stanku Vrazu na čast vršila se bode slavnost, kakor naznanja dotični odbor, kateremu načelnik je gosp. dr. Ivan Gršak, c. kr. beležnik v Ormužu, 8. dne septembra t. l. v Cerovci, pri rojstnem domu pesnikovem. Letos 30 let po smrti slavnega Stanka — piše navedeni odbor — je vnovič srečna „žerovinska“ dolina, ker letos bo zopet čula blagoglasne pesni svojega Stanka in vpliv jih na rod slovenski in hrvaški. Stanko Vraz, čeravno rojen Slovenec, ločil je se, spoznavši svoj notranji poklic za književna opravila, od svoje rojstne krajine in podal se v tiste kraje jugoslovanske, kjer ima biti zibelka prerorenja jugoslovanskega, da pomaga stavljati temeljni kamen zidin narodnega naobraženja in napredka. Pisal in peval je odslej v bratskem nam jeziku hrvaškem in tako je toraj prišlo, da časté sedaj Hrvatje Vraza kot enega izmed svojih najboljših pesnikov, mi pa ga do dobra ne poznamo, čeravno je duh njegov zmiraj bil v rojstnem mu kraji slovenskem, kar nam najlepše svedočijo njegove „djublabije“.

8. septembra, ko se bode na rojstni hiši Vrazovi slovesno odkrila njegova podoba, ponuja se slovenskemu narodu zopet prilika, da vredno slavi spomin enega svojih najodličnejših sinov, kateremu je uže v Bleiweisovem „Koledarčku“, ki je prinesel Vrazovo podobo, po Karasovi obrisano, postavil naš Davorin Trstenjak v premilih životopisnih črticah prijateljsk spominek.

Naši dopisi.

Iz Slovenskih Goric na Stajarskem 23. avg. — 5. dan prihodnjega meseca bodo Gorice naše obhajale slovesen dan, katerega se uže davno veselimo. I kaj pa bode takega? — Naš preč. rojak, dr. Jožef Muršec, dosluženi c. k. profesor, bo praznoval jubilej ali 50letnico duhovnega stanú, to je, služil bode svojo zlato mašo. Gosp. dr. Muršec je — to je pač vsemu slovenskemu svetu znano — eden najblažjih duhovnikov in eden najzaslužnejših rodoljubov slovenskih, ki je uže takrat s pismom in besedo delal za narodno našo stvar, ko so rodoljubi taki še zeló redki bili. Skromni gosp. dr. Muršec sicer ne streže po posvetni časti, a naša dolžnost je, da tako zaslužnemu rodoljubu napravimo 5. dne septembra v njegovem rojstnem kraji pri sv. Bolfanku kolikor mogoče sijajno 50letnico.

Škofja Loka 19. avg. — Cesarjeva 50letnica se je pri nas po sklepu mestnega predstojništva z razsvitljavo prej ta večer, s slovesno mašo 18. avgusta v farni cerkvi, in potem z banketom na „Stemerjih“ obhajala. Mestna hiša bila je s cesarsko zastavo okinčana, na farovžu pa so vihrale 4 zastave (črno-rumena, belo-rumena, belo-modro rudeča in rudeče-bela) Pri banketu je govoril mestni župan gosp. Blaž Mohar prvo napitnico, blizo tako-le: Slavna gospôda! Danes obhaja se slovesno po vsej Avstriji 50letni rojstni dan Nj. veličanstva presvitlega cesarja Franc Jožefa. K tej svečanosti ste se tudi vi v res obilnem številu zbrali, hvala zato! Naj jaz le dvoje lastnosti našega slavnega vladarja v misel vzamem, in ti ste: dobrodelnost in miroljubivost. Ni ga skoraj kraja, da bi ne bil prejel uže kake milosti. Naj bodi o nesreči požara ali kake druge vremenske nesreče, vselej so Njih veličanstvo prvi bili v pomoč nesrečnim. Tudi cerkvá oni ne zabijo. Dalje sem povdaril miroljubivosti Njih veličanstva, kajti zmerom in zmerom naročajo svojim namestnikom: „Naredite mi mir med mojimi narodi!“ Komú ni znano, da je naša lepa Avstrija družba različnih narodov, katerim je posebno treba bratovske sloge, vsaj pregovor pravi: „sloga jači, nesloga tlači“, zato naj po izgledu cesarjevem tudi vsem narodom gêslo bodi: zložimo se! Živel mili nam cesar Franc Jožef, živila presvitla cesarica Elizabeta, živila vsa cesarska rodovina! — Da so na ta klic županov med zbranimi gosti doneli burni živio-klici, ni nam treba še posebno omenjati. Za njim je še govoril prvi svetovalec g. Triller. Po banketu je sledilo petje, kateremu je v znamenje občnega veselja pristopil še jako animiran ples.

Iz Kranja 20. avg. — Petdesetletnico Nj. veličanstva presv. cesarja je tudi naše mesto slovesno obhajalo. Predvečer je bilo z zastavami okinčano in razsvetljeno; požarna bramba napravila je bakljado, in naš pevski zbor pa je pred stanovanjem c. kr. okrajnega glavarja pel cesarsko himno in še druge pesmi. Na cesarjev rojstni dan pokali pa so možnarji. Po slovesni sv. maši šel je župan z mestnim zastopom k okrajnemu glavarju čestitat o 50. rojstnem dnevu Nj. veličanstva, in v mestni hiši se je ubogim razdelilo 86 gold.

Iz Ljubljane. — Gospod deželni predsednik je tudi po posebnih plakatih razglasil lastnoročno pismo presvitlega cesarja Franc Jožefa od 20. dne t. m., v katerem milostljivi naš vladar najtoplejšo svojo zahvalo izreka vsem svojim narodom za iskrene dokaze verne udanosti o njegovem petdesetem rojstnem dnevu; ta zahvala tedaj po vse veljá tudi našemu narodu.

— C. kr. deželni predsednik gosp. Winkler, ki, kolikor mu tukajšnja mnoga opravila dopuščajo, obiskuje po deželi c. kr. okrajne uradnije, je bil 21. dne t. m. v Kamniku, kjer in po vsi poti do tje je bil tako slovesno in prisrčno sprejeman, da tudi to potovanje je bilo v resnici slavnostni prehod. Obedoval je na grajščini gosp. viteza Schneida, ki je ljubeznjivo sprejel velečastitega deželnega načelnika in še več družih gostov. — No, se ve da se koterija naših „Deutschkranerjev“ togôte péni, ko vidi in sliši, kako velika dežela slovenska spoštuje in ljubi pravičnega jej ces. namestnika, in mu temveč spoštovanja in ljubezni razodeva, čem bolj ga objeda ptujstva in renegatstva mrčes!

— (Iz odboro ve seje družbe kmetijske 22. t. m.) je „Novicam“ došlo sledeče poročilo. V tej seji se je pred vsem obravnala za našo deželo zeló važna stvar, namreč silna nevarnost, s katero našim vinogradom žuga trtna uš (phylloxera vastatrix). Gosp. Kuralt, družbe naše ud in tajnik hrv.-slav. gospodarskega dru-

štva, katerega je hrvaška deželna vlada že pretekli mesec o zadevah phylloxerinih poslala v Istro, zdaj pa v hrvatske nograde, poročal je naši družbi kmetijski, da, kakor v Istri, tako je tudi na Hrvatskem, in to blizo meje kranjske in štajerske, žalibog! gotova grôzna trtna uš. Na podlagi gosp. Kuraltovega poročila, ki se nahaja na 1. strani današnjega lista, in z ozirom na državno postavo od 3. aprila leta 1875., katera veva naredbe za ubranbo zatrosenja trtne uši na Kranjsko, se je odbor družbe kmetijske obrnil z nasveti do sl. deželne vlade in deželnega odbora, da se nemudoma stori vse, kar treba, da se odvrne velika nesreča od naših vinogradov na Dolenjskem in Notranjskem. O vsem tem poročam prihodnjič več; danes obračamo pozornost vinorejcev na gori navedeno poročilo gosp. Kuralta na 1. strani današnjih „Novic“.

— (V komisijo za delitev konjskih premij na Kranjskem) sta gosp. Janez Lukman in pa gosp. Jos. Fried. Seunig kot zastopnika konjerejskega odbora c. kr. družbe kmetijske izvoljena. Kakor je v „Novicah“ uže bilo poročano, bo delitev premij v Št. Jerneji 2. dne septembra, v Cerknici 6. dne, v Kranji 9. in v Ljubljani 15. dne septembra.

— (Za Kopitarjevo spomenico) ki jo bode izdala „Matica slovenska“, katera je tudi plačala stroške za ploščo, ki je, vzdana v Kopitarjevo rojstno hišo, v nedeljo slovesno se odkrila, je predsedniku „Matičnemu“ te dni gosp. prof. Ladislav Hrovat izročil jako zanimiv članek z naslovom: „Kopitarjevi Sloveni“, v katerem pojasnjuje nekatere točke o germanizovanji za časa Karolingov in druge podobne stvari.

— (Desetletnica požarne brambe ljubljanske), pri kateri je ona v priznanje koristnega svojega delovanja v dar dobila parno gasilnico, se je, kakor smo uže v zadnjem listu ob kratkem omenili, 15. in 16. t. m. v Ljubljani slovesno obhajala. Prišli so gasilci s Koroškega, Štajarskega, z Istre in Reke, s Hrvaškega, največ pa — se ve da, s Kranjskega. Mesto se je bilo pripravilo za slovesen sprejem ter okinčalo se z deželnimi, avstrijskimi, cesarskimi in mestnimi zastavami. Slovesnega sprevoda in sploh vse veselice vdeležila so se tudi narodna tukajšnja društva, zato pa in ker je iz naše dežele bilo veliko požarnih brambovcev, narodnih, tudi skoro polovica ljubljanskih, se je s pomočjo Hrvatov vsa slovesnost, ki bi po namenu aranžerjev bila imela imeti nemški obraz, presekala hipoma pri obedu v kazini na slovanski obraz, za kar gre največa hvala vrlim Hrvatom. Nadrobnosti o govorih pri obedu v kazini in drugih dogodbah ne moremo popisavati, kajti to bilo bi za naš list preobširno; le to moramo konstatirati, da so bili nemški zagrizenci iz Celovca, Trbiža, Gradca, Maribora, Celja, Laškega trga, Vrhnike in Novomesta silno osupnjeni, ko so v Ljubljani našli slovensko mesto, v katerem ni bilo videti nobene nemške (črno-rudeče-zlate) zastave. Hrvatje so se posebno srčno poslovlili od Slovencev z željo, da bi bila tudi ljubljanska požarna bramba kmalu vsa slovenska, to je, domača brez tujih elementov, katerih cilj in konec nima biti: po eni strani gasiti ogenj poslopij, po drugi pa netiti plamen narodnega razpora! — Gospod A. Samassa je pri tej slovesnosti razstavil mnogo gasilnega orodja. Če je to orodje tudi tako dobro za gasilne namene, kakor je lično in trdno na videz, česar razsoditi se mi ne drznemo, sme se čestitati fabriki Samassini.

— (Najlepše praznovanje cesarjeve petdesetletnice.) Srečni so narodi, ki so s trdnimi in svetimi vezmi tako tesno zedinjeni, da jih najhujši viharji današnjega

časa ločiti in raztrgati ne morejo. „Vse za Boga, cesarja in domovino“ — niso prazne besede, temveč pomenljiva, osrečilna načela, ki jih je Bog sam z neizbrisljivimi črkami zapisal v človeško srce. Nepremagljivo bilo je izvoljeno ljudstvo stare zaveze, ter se je radovalo v sreči in obilnosti, dokler je bilo zvesto Bogu, kralju, svojemu pomaziljenemu Božjemu namestniku, in dokler je ohranilo goreče hrepenenje za obljubljeni deželo, svojo domovino, ki je zvesta podoba večne domovine. Vsako blago srce bilo je polno veselja viditi te dni, kako živo se gibljejo vsi narodi velike Avstrije, da bi razodeli svojo zvestobo in ljubezen do presvitlega, občeljubljenega cesarja. Po vsi pravici se smé reči, da ga ni kraljestva po vsem svetu, ktero bi nas prekosilo v ljubezni do našega vladarja, ki se pa tudi odlikuje pred vsemi vladarji z očetovsko ljubeznijo, ktera z enako skrbjo objema vse narode obširnega cesarstva.

Družba sv. Vincencija te lepe prilike za skazanje svojega spoštovanja ni zgrešila, temveč je v djanji razodela, da želi slavni dan cesarske petdesetletnice nepozabljiv storiti za ljubljansko mesto in za celo deželo. Kupila je veliko hišo z dvorom in vertom na Poljanski cesti, št. 36, ktera se ima za deško sirotišnico porabiti. Davno zaželeni namen te družbe se toraj spolnuje in brž ko bo mogoče, bo družba sprejemala uboge sirote ter jih keršansko odgojevala. Zapuščeni dečki bodo z božjo pomočjo dobri kristjani, pridni in sposobni delavci, rokodelci itd., pa tudi marsikter zmožen deček bo dosegel najvišjo srečo duhovskega stanu v veselje in blagor onim, ki so bili delavni za ta znameniti vstav. Kdo more izreči, koliko dobrega sadú na leta in leta bo obrodila ta vejica keršanske ljubezni in kako srečni so dobrotniki, ki sadijo in prilivajo, da se vedno bolj krepko dviguje in razširja drevo, ktero bo sprejemalo v srečno zavetje uboge dečke, ki nimajo za-se nič lastnega prostorčka.

Za take velike namene potrebuje družba tudi obilne pomoči in prosi zato milih darov, ki naj se dobrotno izročujejo ali domačim gg. duhovnom, ali gg. vrednikom časopisov, ali predništvu Vincencijeve družbe. Vsaki najmanjši dar se bo z obilno hvaležnostjo sprejel.

Predništvo družbe sv. Vincencija.

— Častite bralce opozorujemo na razglas „Nove banke v Ljubljani“, ki se nahaja v današnjem „Oglasniku“.

Popravek. V zadnjem listu „Novic“ v poročilu o slavnosti katoliške družbe v 12. vrsti od spodaj namestu: „odšlo“ beri: „došlo“ in v 36. vrsti namesto: „trudoljubivega, delovanja voljo imenoval si neumornega meščana“ beri: „trudoljubivega, neumornega delovanja voljo imenoval si meščana“.

Novičar iz domačih in tujih dežel.

Z Dunaja. — Petdesetni rojstni dan Nj. veličanstva presvitlega našega cesarja bil je res 18. dne t. m. v vseh deželah širnega cesarstva slovesno in srčno obhajan. To je močno ganilo srce milega našega vladarja. Žalibog le, da narodi, vsi složni v zvestobi svojemu vladarju, niso složni v narodnem pravu, ki vsacemu narodu gré, in da seme, katero cesar z blagimi besedami: „naredite mir med seboj“, neprenehoma seje v srca svojim narodom, ni še rodilo zaželenega sadú. Kedaj neki se bo zvestoba do vladarja združila z bratovsko slogo mednarodno?!